

Poznań, dnia 20 listopada 202420 listopada 2024

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

NP-II.4131.1.303.2024.3

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 w zakresie zwrotu "każdą rozpoczętą godzinę" oraz zwrotu "od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej", § 2 w zakresie zwrotów: "każdą rozpoczętą godzinę", "kursie lub" oraz "organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Kostrzyn", § 3 w zakresie zwrotu "każdą rozpoczętą godzinę" oraz zwrotu "organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Kostrzyn" uchwały nr VII/58/2024 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 21 października 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Kostrzyn uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 21 października 2024 r. Rada Miejska Gminy Kostrzyn podjęła uchwałę nr VII/58/2024 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Kostrzyn uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465) w związku z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 233)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 24 października 2024 r.

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podkreślenia wymaga, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Jak stanowi art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233), dalej zwanej "ustawą": "Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny". W myśl art. 15 ust. 1a ustawy: "Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych". Nadmienić należy, że w świetle art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy: "Kandydatem na strażaka ratownika OSP jest: (...) strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych". Zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 ustawy: "Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy".

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

W § 1 badanej uchwały rada przyjęła: "Ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego w kwocie 25 zł strażakowi ratownikowi OSP za każdą rozpoczętą godzinę udziału od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej". Zgodnie z treścią § 2: "Ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego w kwocie 10 zł strażakowi ratownikowi OSP za każdą rozpoczętą godzinę udziału w kursie lub szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Kostrzyn". Jak natomiast stanowi § 3: "Ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego w kwocie 10 zł strażakowi ratownikowi OSP za każdą rozpoczętą godzinę udziału w ćwiczeniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Kostrzyn".

Prawodawca miejscowy, realizując upoważnienie wynikające z art. 15 ust. 2 ustawy, związany jest treścią powołanej regulacji ustawowej. Rada gminy była zobowiązana jedynie do ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, co wynika z treści art. 15 ust. 2 zdanie pierwsze, nie zaś do określenia sposobu jego naliczania. Sposób wyliczania ekwiwalentu został bowiem określony przez samego ustawodawcę w treści art. 15 ust. 2 zdanie drugie i następne. Nadto należy zauważyć, iż lokalny prawodawca w przedmiotowej uchwale określił sposób naliczania ekwiwalentu, w sposób odmienny niż to wynika z przepisu rangi ustawowej, tym samym dokonano niedozwolonej modyfikacji przepisu art. 15 ust. 2 ustawy.

W treści § 2 i § 3 rada postanowiła, że ekwiwalent pieniężny przysługuje za udział w kursie, szkoleniu oraz ćwiczeniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Kostrzyn. Na wstępie należy zauważyć, iż ustawodawca w art. 15 ust. 1 ustawy nie przewidział wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za udział w kursie. Brak więc było podstaw prawnych do wprowadzania tego typu formy do treści § 2 badanej uchwały. Nadto godzi się zauważyć, iż szkolenia i ćwiczenia mogą być realizowane przez Państwową Straż Pożarną, gminę ale również przez inne uprawnione podmioty. Tym samym również w tym zakresie rada dokonała niedozwolonej modyfikacji przepisu rangi ustawowej.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że postanowienia § 1 w zakresie zwrotu "każdą rozpoczętą godzinę" oraz zwrotu "od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej", § 2 w zakresie zwrotów "każdą rozpoczętą godzinę", "kursie lub" oraz "organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Kostrzyn", § 3 w zakresie zwrotu "każdą rozpoczętą godzinę" oraz zwrotu "organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Kostrzyn", uchwały nr VII/58/2024 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 21 października 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Kostrzyn uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach, wykraczają poza granice delegacji ustawowej określonej w art. 15 ust. 2 ustawy, jednocześnie w sposób nieuprawniony modyfikują przepisy rangi ustawowej, co stanowi istotne naruszenie prawa.

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
/-/ Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska Gminy Kostrzyn

Burmistrz Gminy Kostrzyn

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117